

Децентралізація на тлі боротьби світоглядів

Відкритий громадсько-політичний форум «25 років місцевому самоврядуванню в Україні: Час для децентралізації» зібрав у Києві головних архітекторів реформи: народних депутатів, представників місцевого самоврядування, членів Конституційної комісії, фахівців Мінрегіону, вітчизняних і зарубіжних експертів.

Захід, організований Реанімаційним пакетом реформ спільно із *DESPRO*, *UNDP* та Інститутом громадянського суспільства, приурочили до ювілейної дати: чверть століття тому, 7 грудня 1990 року, Верховна Рада ухвалила Закон «Про місцеві ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування».

Називаючи той документ доволі прогресивним, учасники форуму констатували, що з часом через зміни до нього повноваження місцевих рад дедалі більше урізалися й поновилися централізація системи влади. Тому нині в широкий обіг увійшов термін «децентралізація», який відображає саму суть реформи.

«Після Революції гідності є політична воля, є розуміння, яким шляхом ми йдемо, і є пошук цих шляхів, – сказала народний депутат України, член Комітету Верховної Ради з питань державної політики та місцевого самоврядування Олена Бойко. – Неможливо розбудувати демократичну державу без ефективного самоврядування. І нині понад 70 відсотків громадян підтримують і готові підтримувати надалі децентралізацію».

Однак попри підтримку реформи децентралізації на всіх рівнях її впровадження йде складно, натикаючись на спротив. Його природу пояснив перший заступник міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В'ячеслав Негода: «Не всім сподобалося те, що було зроблено,

адже будь-яка реформа – це боротьба світоглядів. Вона триватиме й надалі, як на центральному, так і на місцевому рівнях».

Перші досягнення бюджетної децентралізації, на думку директора Інституту громадянського суспільства Анатолія Ткачука, можуть бути знівельовані ухваленням нового Податкового кодексу. А директор Інституту розвитку територій Юрій Ганущак вказав на неузгодженість різних документів: «У Концепції реформи місцевого самоврядування закладено розведення повноважень по рівнях адміністративно-територіального устрою у сфері охорони здоров'я та освіти за одним способом, а в проекті Бюджетного кодексу – зовсім за іншим».

Промовці особливо наголошували на необхідності конституційних змін. «Якщо Верховна Рада не проголосує у другому читанні за законопроект про зміни до Конституції в частині децентралізації, реформа все одно триватиме, але буде хаотичною», – попередив голова правління Центру політико-правових реформ Ігор Коліушко. Народний депутат України, член Конституційної комісії Вікторія Пташник вважає, що закон про зміни до Конституції в частині децентралізації може набрати в другому читанні 300 голосів, якщо буде проведена додаткова робота. Водночас потрібно, за її словами, «подати пакет законопроектів, спрямований якраз на виконання цих змін».

У такому разі зміни не тільки стануть «ключем до комплексної реформи децентралізації», як зазначено в темі дискусійної панелі, а й засвідчать незворотність цього процесу.